

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích rozhodl soudcem Mgr. et Mgr. Jaroslavem Vávrou ve věci

žalobkyně: **X**, narozená X
státní příslušnost Mongolsko
v České republice bytem X
zastoupená advokátkou JUDr. Annou Pavlíkovou
sídlem Varšavská 714/38, 120 00 Praha

proti
žalovanému: **Ředitelství služby cizinecké policie**, IČ 000 07 064
sídlem Olšanská 2, 130 51 Praha 3

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 19. 12. 2025, č. j. CPR-39181-3/ČJ-2025-930310-V223

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. V této věci se soud zabývá posouzením přiměřenosti uložení povinnosti opustit území členských států Evropské unie a smluvních států cizince, matce dvou tříletých dětí, z hlediska práva na soukromý a rodinný život.

I. Shrnutí stavu věci ve správním řízení

2. Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Pardubického kraje, Odbor cizinecké policie, Oddělení pobytových agend (dále „*prvostupňový orgán*“) rozhodla dne 30. 10. 2025 pod č. j. KRPE-81851-36/ČJ-2025-170026-50A (dále „*prvostupňové rozhodnutí*“) dle § 50a odst. 2 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, v relevantním znění (dále „*zákon o pobytu cizinců*“), o uložení povinnosti žalobkyni opustit území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace (dále „*území členských států Evropské unie a smluvních států*“ nebo jen „*území*“). Současně podle § 50a odst. 3 zákona o pobytu cizinců byla žalobkyni stanovena doba k opuštění území členských států Evropské unie a smluvních států do 30 dnů ode dne nabytí právní moci uvedeného rozhodnutí.
3. Důvodem uložení povinnosti opustit území byl pobyt žalobkyně na území České republiky bez platného oprávnění k pobytu v důsledku zániku platnosti její zaměstnanecké karty.
4. Proti rozhodnutí prvostupňového orgánu podala žalobkyně odvolání. Odvolání žalovaný rozhodnutím uvedeným v záhlaví tohoto rozsudku (dále „*napadené rozhodnutí*“) dle § 90 odst. 5 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, v rozhodném znění (dále „*správní řád*“) zamítl a prvostupňové rozhodnutí potvrdil.

II. Obsah žaloby a vyjádření žalovaného

5. Žalobkyně napadla rozhodnutí žalovaného včasnou žalobou podanou podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „*s. ř. s.*“) ve spojení s § 172 odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Navrhla, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.
6. Žalobkyně v žalobě namítala nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, a to zejména stran posouzení přiměřenosti dopadů do soukromého a rodinného života žalobkyně, jejího manžela a jejich dvou nezletilých synů ve věku 3 let. Žalovaný dle žalobkyně přiměřenost fakticky neposoudil. Buď pouze poukázal na posouzení přiměřenosti učiněné prvostupňovým orgánem, které však nebylo dostatečné, nebo tvrdil, že je na žalobkyni, aby posoudila svou situaci a zařídila dětem adekvátní péči. Námitky žalobkyně však žalovaný nijak nehodnotí a neřeší, zda je adekvátní řešení situace v tuto chvíli vůbec možné. Správní orgány se blíže nezabývaly okolnostmi vycestování nezletilých dětí, a to s ohledem na probíhající epidemie multirezistentní tuberkulózy v Mongolsku, která je odolná vůči očkování, ani dopadem odloučení dětí od otce. Řádně neposouzena zůstala i možnost setrvání dětí na území České republiky, tj. zajištění péče o děti ze strany otce, případně chůvy, na jejíž zaplacení nemá rodina finanční prostředky, a dopad odloučení na žalobkyni i děti.
7. Dále žalobkyně namítala, že žalovaný ani prvostupňový orgán řádně nezjistili skutkový stav věci. Správní orgány se podrobněji nezabývaly situací v Mongolsku, tedy stavem spojeným s epidemií tuberkulózy a chřipky H3N2, nízkými teplotami, nižší úrovní zdravotnictví, poměry nezletilých dětí (absencí přeočkování na infekční onemocnění) nebo možností zajištění péče o děti v České republice. To je v rozporu s § 50 odst. 3 správního řádu, dle kterého jsou správní orgány povinny v řízení vedeném z úřední moci zjišťovat veškeré okolnosti ve prospěch i neprospěch účastníka řízení. Žalobkyně poukazovala na judikaturu Nejvyššího správního soudu, dle které stran zájmů nezletilých dětí jsou správní orgány

povinny zjišťovat podstatné okolnosti z vlastní iniciativy, a to i navzdory případné pasivitě rodičů.

8. Žalovaný dle žalobkyně dále řádně neposoudil přiměřenost uložené povinnosti opustit území. Zejména vůbec nehodnotil imigrační historii žalobkyně, míru její integrace na území České republiky, ztrátu pobytového oprávnění a příjmu spojenou s osobní péčí otce o nezletilé děti a zdravotní rizika pro nezletilé děti v případě jejich odcestování s žalobkyní. Poukázala na žalovaným zpochybněný nesouhlas otce dětí s jejich vycestováním daný obavou o jejich bezpečí, dlouhodobé odloučení dětí od jednoho z rodičů, finanční náklady na cestu a ztrátu rodičovského příspěvku. Pro žalobkyni je nemyslitelné opustit děti na několik měsíců. Žalobkyně je primární pečovateli o děti, děti jsou s ohledem na věk primárně navázané na žalobkyni a její vycestování by představovalo zásadní zásah do jejich života. Zájem dětí nebyl v napadeném ani prvostupňovém rozhodnutí vymezen ani posouzen.
9. Dle žalobkyně je napadené rozhodnutí v rozporu s nejlepším zájmem nezletilých dětí a představuje nepřiměřený dopad do soukromého života celé rodiny. Rozhodnutí žalovaného staví žalobkyni do neřešitelné situace.
10. Žalovaný ve vyjádření k žalobě setrval na závěrech obsažených v odůvodnění napadeného rozhodnutí, na které odkázal. Poukázal na obsahovou shodu žalobních a odvolacích námitek, s nimiž se vypořádal. Uvedl, že žalobkyně vlastním jednáním, tedy ukončením pracovního poměru, s nímž byl spojen zánik pobytového oprávnění, ovlivnila budoucí život celé své rodiny. Závěrem navrhl, aby soud žalobu zamítl.

III. Přezkum věci soudem

11. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rámci uplatněných žalobních bodů (§ 75 odst. 2 s. ř. s.), podle skutkového a právního stavu ke dni rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.). Napadené rozhodnutí a prvostupňové rozhodnutí pro účely přezkumu posuzoval jako jeden celek.
12. Žaloba není důvodná.

III.a Zjištění ze správního spisu

13. Pro posouzení daného případu jsou rozhodné následující skutečnosti.
14. Žalobkyně je státní příslušnicí Mongolska. Naposledy jí byl povolen dlouhodobý pobyt na území České republiky s platností od 2. 5. 2025 do 1. 5. 2027, a to na základě zaměstnanecké karty, která opravňuje k pobytu na území za účelem zaměstnání. Ke dni 7. 3. 2025 žalobkyně z důvodu péče o nezletilé syny zaměstnání ukončila. V důsledku toho zanikla dne 5. 5. 2025 platnost její zaměstnanecké karty (viz § 63 zákona o pobytu cizinců). Od 6. 5. 2025 do 2. 9. 2025 pobývala žalobkyně na území České republiky bez pobytového oprávnění.
15. Prvostupňový orgán nejprve zahájil řízení o správním vyhoštění žalobkyně dle § 119 odst. 1 písm. b) bod 4 zákona o pobytu cizinců. Následně shledal, že důsledkem rozhodnutí o správním vyhoštění by byl nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života žalobkyně. Dle § 50a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců se tak řízení o správním vyhoštění stalo řízením o uložení povinnosti opustit území dle § 50a zákona o pobytu cizinců.
16. Žalobkyně je zdravá, vdaná, mluví česky. Na území České republiky žije ve společné domácnosti s manželem a jejich dvěma nezletilými dětmi narozenými dne 18. 11. 2022.

Všichni jsou státními příslušníky Mongolska. Manžel žalobkyně je oprávněn k dlouhodobému pobytu na území České republiky na základě zaměstnanecké karty a v České republice pracuje. Manžel žalobkyně nesouhlasí s vycestováním dětí do Mongolska ani jinam do zahraničí. Nezletilé děti mají na území České republiky povolen dlouhodobý pobyt za účelem soužití rodiny (děti se slučovaly na jejich otce, manžela žalobkyně). Děti v České republice nenavštěvují předškolní zařízení. Příjem žalobkyně představuje rodičovský příspěvek. Žalobkyně nemá na Českou republiku zásadní kulturní a společenské vazby. Nemá zde žádný majetek. Neexistuje diskriminační, náboženský, politický ani jiný důvod, který by jí bránil v návratu do Mongolska. V Mongolsku má kde bydlet a kontakty s její rodinou v Mongolsku nejsou zpřetrhané. Při vycestování do Mongolska nejsou ze strany státních orgánů kladeny překážky. V domovské zemi není ohrožena na životě, nehrozí jí tam mučení, nelidské či ponižující zacházení nebo trest.

17. Žalobkyně dle své výpovědi žila v České republice se svými rodiči od roku 2008 přibližně 4 roky. Následně se vrátila do Mongolska. Do České republiky přicestovala znovu dne 4. 7. 2023 s manželem. Děti žalobkyně žijí v České republice od září 2024.
18. Dle vyjádření Ministerstva vnitra ČR měla žalobkyně v České republice realizovaný pobyt od 30. 9. 2009 do 2. 11. 2010. Od 3. 11. 2010 do 24. 8. 2024 měla v České republice trvalý pobyt. Od 10. 7. 2023 do 6. 5. 2025 měla dlouhodobý pobyt na základě zaměstnanecké karty.
19. Správní orgány podřadily z podkladů zjištěný skutkový stav pod § 50a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně totiž v rozporu s § 103 písm. n) zákona o pobytu cizinců pobývala na území České republiky od 6. 5. 2025 do 2. 9. 2025 bez platného oprávnění pobytu a nebyla držitelkou platného oprávnění k pobytu vydaného jiným členským státem Evropské unie. Důsledkem rozhodnutí o správním vyhoštění by byl dle správních orgánů nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života žalobkyně. Počátek neoprávněného pobytu byl určen v návaznosti zánik platnosti zaměstnanecké karty žalobkyně, ke kterému došlo v důsledku ukončení pracovního poměru ze strany žalobkyně. Žalobkyně dle svého tvrzení ukončila zaměstnání z důvodu neslučitelnosti výkonu zaměstnání s péčí o nezletilé děti. Měla za to, že v rámci povoleného pobytu může v České republice pobývat do doby, než se vrátí do práce.
20. Správní orgány neshledaly nepřiměřenost dopadu napadeného rozhodnutí ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců. Odůvodnily, že rozhodnutí o uložení povinnosti opustit území nepovede k zásahu do soukromého a rodinného života žalobkyně.
21. Smyslem soudního přezkumu není při zachování zásady hospodárnosti a ekonomiky řízení opakovat již jednou vyřčené. Soud proto může v odůvodnění svého rozhodnutí odkázat na přezkoumávané rozhodnutí správního orgánu, resp. se s jeho odůvodněním ztotožnit, pokud je napadené rozhodnutí řádně odůvodněno a soud nedochází k jiným závěrům. K tomu srov. například rozsudky NSS ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, č. 1350/2007 Sb. NSS; nebo ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012-47.
22. V následujících odstavcích tohoto rozsudku se soud vypořádává s žalobními námitkami.

III.b Přezkoumatelnost napadeného rozhodnutí

23. Žalobkyně v žalobě namítala nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, a to zejména ohledně posouzení přiměřenosti dopadů do soukromého a rodinného života žalobkyně, jejího manžela a jejich dvou nezletilých dětí.

24. Soud nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí neshledal. Dle ustálené judikatury platí, že není na místě klást přemrštěné, příliš formální a nepřiměřeně vysoké požadavky na odůvodnění rozhodnutí správních orgánů. Zrušení správního rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost soudem je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám správních rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze správní rozhodnutí meritorně přezkoumat (k tomu srov. rozsudek NSS ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003-75). Nezákonnost rozhodnutí, či dokonce jeho nepřezkoumatelnost bez dalšího nezpůsobuje absence odpovědi na ten či onen argument žalobkyně v odůvodnění žalovaného rozhodnutí či následně v rozhodnutí soudu (shodně srov. např. rozsudek NSS ze dne 27. 2. 2020, č. j. 2 As 69/2019-40, bod 16). Podstatné je, aby se správní orgán vypořádal, byť jen implicitně, alespoň se základními námitkami účastníka řízení (srov. např. rozsudek NSS ze dne 22. 12. 2021, č. j. 8 As 201/2019-80, bod 16).
25. Napadené rozhodnutí je ve světle výše zmíněné judikatury NSS dle soudu dostatečně odůvodněno a je srozumitelné. Lze ho tedy meritorně přezkoumat. Správní orgány se k přiměřenosti dopadů napadeného rozhodnutí do soukromého a rodinného života žalobkyně, jejího manžela a jejich dětí, resp. k přiměřenosti dopadů rozhodnutí ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců, vyjádřily, a to na straně 7 a 11 prvostupňového rozhodnutí a na straně 4 a násl. napadeného rozhodnutí. Z rozhodnutí vyplývají důvody, pro které správní orgány považovaly uložení povinnosti žalobkyni opustit území za přiměřené. Závěry jsou podpořeny srozumitelnou a logickou argumentací. Podstatné odvolací námitky žalobkyně byly žalovaným vypořádány. Subjektivní nesouhlas žalobkyně s důvody rozhodnutí nečiní napadené rozhodnutí nepřezkoumatelným.
26. K námitce žalobkyně týkající se odkazu žalovaného na posouzení přiměřenosti učiněné prvostupňovým orgánem soud uvádí, že rozhodnutí správních orgánů vydaná v prvním a druhém stupni správního řízení spolu tvoří jeden celek (srov. rozsudek NSS ze dne 19. 11. 2009, č. j. 1 Afs 88/2009-48, č. 2646/2012 Sb. NSS; všechna v tomto rozsudku uváděná rozhodnutí NSS jsou dostupná na www.nssoud.cz). Je tedy třeba číst obě rozhodnutí společně. Odkaz žalovaného na posouzení přiměřenosti učiněné prvostupňovým orgánem nezpůsobuje nepřezkoumatelnost ani nezákonnost napadeného rozhodnutí.

III.c Ke zjištěnému skutkovému stavu

27. Žalobkyně namítala, že žalovaný ani prvostupňový orgán řádně nezjistili skutkový stav věci. Správní orgány se dle žalobkyně podrobněji nezabývaly situací v Mongolsku, tedy stavem spojeným s epidemií tuberkulózy a chřipky H3N2, nízkými teplotami a nižší úrovní zdravotnictví, poměry nezletilých dětí, konkrétně absencí přeočkování na infekční onemocnění, nebo možností zajištění péče o děti v České republice.
28. Námitku žalobkyně má soud za nedůvodnou. Správní orgány dle soudu v dostatečném rozsahu zjistily skutkový stav věci. Žalobkyní uváděnou zdravotní situaci v Mongolsku, tj. epidemii rezistentní tuberkulózy a chřipky stejně jako klimatické podmínky a úroveň zdravotnictví, vzaly správní orgány při svém rozhodování v potaz a odůvodnily, proč nevylučuje vycestování dětí (viz strana 8 prvostupňového rozhodnutí a strana 4 napadeného rozhodnutí). Poměry dětí byly správními orgány zjištěny zejména z protokolu o výpovědi žalobkyně a zprávy dětského lékaře. Možnost zajištění péče o děti pro případ jejich setrvání na území České republiky byla správními orgány s ohledem výkon zaměstnání otce posouzena. Zjištěný skutkový stav byl správními orgány zhodnocen a závěry z něho vyvozené považuje soud za správné a dostatečně odůvodněné. Skutečnost, že žalobkyně

s hodnocením skutkového stavu provedeným správními orgány nesouhlasí, neznamená bez dalšího, že skutkový stav nebyl dostatečně zjištěn.

29. V dané věci z obsahu spisu vyplývá, že obě děti ve věku tří let žijí ve společné domácnosti s rodiči. Pečuje o ně matka, která pobírá rodičovský příspěvek. Otec je zaměstnan. Děti nemají závažné zdravotní problémy. Žalobkyní, které jako matce jsou poměry dětí nejlépe známy, nebyly tvrzeny a z obsahu spisu nevyplývaly skutečnosti, které by nasvědčovaly tomu, že děti vyžadují specifický způsob péče či že by jejich pobyt byl z jakéhokoliv důležitého důvodu zcela navázán na území České republiky. Soud má ve shodě se správními orgány za to, že tímto důvodem není absence přeočkování proti žloutence typu A (nepovinné očkování) a 2. dávka očkování proti spalničkám, zarděnkám a příušnicím, k jejíž aplikaci dochází v České republice mezi 5. a 6. rokem života dítěte (dětmi žalobkyně jsou tři roky).
30. K odkazu žalobkyně na odst. 18 rozsudku NSS ze dne 6. 2. 2024, č. j. 10 Azs 311/2023-44, soud uvádí, že má za to, že skutkový stav ve vztahu k nezletilým dětem byl v dané věci dostatečně zjištěn. Další aktivita správních orgánů směřující k podrobnějšímu zjišťování poměrů dětí nebyla namístě. Žalobkyně jakožto matka nezletilých dětí byla vyslechnuta, k poměrům dětí se vyjádřila. Ze zprávy pediatra dětí nevyplývá, že by děti měly zdravotní problémy. Výslech dětí vzhledem k jejich věku by stěží mohl přinést nové skutečnosti. Výslech otce dětí k poměrům dětí soud nepovažuje za nutně potřebný, a to i s ohledem na skutečnost, že žalobkyně ani v žalobě neuvedla skutečnosti, které by nasvědčovaly existenci dalších okolností na straně nezletilých dětí podstatných pro rozhodnutí v dané věci, k nimž by měl být otec dětí vyslechnut.
31. S ohledem na konkrétní okolnosti daného případu, tedy obsah výpovědi žalobkyně a další obsah správního spisu, má tedy soud za to, že správními orgány byl zjištěn skutkový stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (§ 3 správního řádu). Správní orgány dle soudu nebyly povinny provést další dokazování.

III.d Posouzení přiměřenosti napadeného rozhodnutí

32. Dle § 50a odst. 2 písm. b) zákona o pobytu cizinců *rozhodnutí o povinnosti opustit území členských států Evropské unie, Islandské republiky, Lichtenštejnského knížectví, Norského království a Švýcarské konfederace policie vydá cizinci, který není držitelem platného oprávnění k pobytu vydaného jiným členským státem Evropské unie a na území pobývá neoprávněně, u něhož nebyly shledány důvody pro vydání rozhodnutí o správním vyhoštění nebo pokud by důsledkem rozhodnutí o správním vyhoštění byl nepřiměřený zásah do jeho soukromého a rodinného života.*
33. Podle § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců *při posuzování přiměřenosti dopadů rozhodnutí podle tohoto zákona správní orgán zohlední zejména závažnost nebo druh protiprávního jednání cizince, délku pobytu cizince na území, jeho věk, zdravotní stav, povahu a pevnost rodinných vztahů, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ke státu jeho posledního trvalého bydliště. Účastník řízení je povinen v rámci řízení poskytnout ministerstvu veškeré relevantní informace potřebné k posouzení přiměřenosti vydaného rozhodnutí.*
34. Judikatura týkající se povinnosti posuzovat přiměřenost rozhodnutí dle § 50a zákona o pobytu cizinců z hlediska práva na soukromý a rodinný život a zohlednit zájmy nezletilých

děti cizince byla sumarizována v rozsudku NSS ze dne 6. 2. 2024, č. j. 10 Azs 311/2023-44. V uvedeném rozsudku NSS shrnul, že „na rozdíl od rozhodnutí o správním vyhoštění se v rozhodnutí o povinnosti opustit území členských států EU nestanoví doba, po kterou se cizinec na území nesmí vrátit. Jde tedy o mírnější opatření k řešení neoprávněného pobytu cizince. Přesto toto opatření nemusí být vždy přiměřené: v jednotlivých případech je třeba posoudit kritéria zmíněná v § 174a odst. 1 zákona o pobytu cizinců (...) Při rozhodování o povinnosti opustit území členských států EU jsou tedy správní orgány povinny uvážit zejména nejulastnější zájem nezletilých dětí (to ostatně plyne i z čl. 3 Úmluvy o právech dítěte), rodinný život cizince (povahu a pevnost jeho rodinných vztahů) a cizincův zdravotní stav. Správní orgány jsou též povinny rozhodovat v souladu s mezinárodněprávními závazky ČR, mezi něž patří i závazek neporušovat právo na respektování soukromého života podle čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Musejí tedy zvážit i cizincovy soukromé poměry – délku jeho pobytu na území, jeho věk, ekonomické poměry, společenské a kulturní vazby navázané na území a intenzitu vazeb ke státu, jehož je cizinec státním občanem. Samotná skutečnost, že cizinec má na území ČR rodinné vazby, neznamená, že by uložení povinnosti opustit území členských států EU představovalo nepřiměřený zásah do jeho rodinného života (rozsudek NSS ze dne 22. 4. 2021, č. j. 1 Azs 43/2021-32, bod 24). Ne vždy totiž okolnosti cizincova rodinného života svědčí o zásahu takové závažnosti, že jej nelze učinit ani s ohledem na sledovaný legitimní cíl. Za účelem zjištění závažnosti zásahu do cizincova rodinného života je třeba posuzovat zejména (1) rozsah, v jakém by byl rodinný život cizince narušen; (2) rozsah vazeb cizince a jeho rodinných příslušníků, zejména nezletilých dětí, na Českou republiku; (3) existenci nepřekonatelných překážek rodinného života v cizincově domovském státě; (4) imigrační historii cizince (např. porušení imigračních pravidel v minulosti) a důvody veřejného pořádku; (5) to, zda si cizinec na území České republiky založil rodinu až v době, kdy věděl, že jeho imigrační status, a tím i možnost vést svůj rodinný život na území České republiky jsou nejisté (rozsudek NSS ze dne 4. 2. 2013, č. j. 8 Azs 27/2012-65, bod 26; nálezy Ústavního soudu ze dne 31. 3. 2021, sp. zn. II. ÚS 1276/20, bod 13; a v obou uváděná judikatura Evropského soudu pro lidská práva). To vše ale jen tehdy, pokud cizinec dopad do svého rodinného života konkrétně namítá a tento dopad není na první pohled nemyslitelný (rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2020, č. j. 10 Azs 256/2019-39, č. 3990/2020 Sb. NSS, bod 19).“

35. K hledisku nejlepšího zájmu nezletilých dětí NSS v uvedeném rozsudku uvedl, že „ani samotná skutečnost, že má cizinec na území ČR nezletilé děti, neznamená, že by nebylo možné mu uložit povinnosti opustit území členských států EU. Hledisko nejlepšího (nejulastnějšího) zájmu nezletilých dětí má však zásadní procesní význam. Správní orgány a soudy musejí věnovat dostatečnou pozornost hledání spravedlivé rovnováhy mezi nejlepším zájmem dítěte, který jsou povinny v konkrétní věci definovat, a případným konkurujícím veřejným zájmem; a tuto úvahu ve svých rozhodnutích dostatečně a přezkoumatelně vyjádřit (rozsudek NSS ze dne 14. 2. 2020, č. j. 5 Azs 383/2019-40, body 39 až 42 a judikatura ESLP tam citovaná; obdobně též rozsudek ze dne 16. 3. 2020, č. j. 5 Azs 404/2019-28, nebo stěžovatelem zmiňovaná věc 5 Azs 314/2020). Jinak řečeno, zájem nezletilých dětí je sice důležitý pro úvahu o přiměřenosti rozhodnutí vzhledem k rodinnému životu rodiče-cizince; kritérium nejlepšího zájmu dítěte je však jen jedním z vícera zájmů, které je potřeba zvažovat (rozsudek NSS ze dne 29. 5. 2020, č. j. 5 Azs 220/2019-33, č. 4034/2020 Sb. NSS, bod 29). Účelem řízení v pobytových či azylových věcech, týkají-li se rodiče, totiž není přímo upravit práva nebo povinnosti jeho nezletilého dítěte. Hledisko nejlepšího zájmu tedy není rozhodujícím či zásadním kritériem; přesto je ale jedním z vícera významných kritérií (nálezy Ústavního soudu ze dne 14. 4. 2020, sp. zn. IV. ÚS 950/19, body 52 a 53).“ K tomu srov. usnesení NSS ze dne 16. 5. 2025, č. j. 7 Azs 47/2025-30, odst. 17.

36. Správní orgány i soudy musejí věnovat dostatečnou pozornost hledání spravedlivé rovnováhy mezi nejlepším zájmem dítěte a případným konkurujícím veřejným zájmem. K tomu srov. usnesení NSS ze dne 16. 5. 2025, č. j. 7 Azs 47/2025-30, odst. 16.
37. Nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života cizince v důsledku vydání rozhodnutí o opuštění území bude zpravidla shledán pouze ve výjimečných situacích, které by ospravedlňovaly naprostou nezbytnost přítomnosti cizince na území ČR. K tomu srov. rozsudek NSS ze dne 24. 10. 2018, č. j. 1 Azs 296/2018-35, odst. 17.
38. V dané věci je mezi účastníky řízení nesporné, že žalobkyně od 6. 5. 2025 do 2. 9. 2025 nebyla držitelkou platného oprávnění k pobytu vydaného jiným členským státem Evropské unie a pobývala na území České republiky neoprávněně. Správní orgány dospěly k závěru, že důsledkem rozhodnutí o správním vyhoštění by byl nepřiměřený zásah do soukromého a rodinného života žalobkyně (viz strana 4 prvostupňového rozhodnutí). Žalobkyně porušila § 103 písm. n) zákona o pobytu cizinců, čímž došlo k naplnění skutkové podstaty § 50a odst. 2 písm. b), bod 4 zákona o pobytu cizinců. Formální podmínky pro vydání rozhodnutí o uložení povinnosti opustit území žalobkyni proto byly splněny.
39. Žalobkyně v žalobě namítala, že žalovaný řádně neposoudil přiměřenost uložené povinnosti opustit území. Zejména vůbec nehodnotil imigrační historii žalobkyně, míru její integrace na území České republiky, ztrátu pobytového oprávnění a příjmu spojenou s osobní péčí otce o nezletilé děti a zdravotní rizika pro nezletilé děti v případě jejich odcestování s žalobkyní. Poukázala na žalovaným zpochybněný nesouhlas otce dětí s jejich vycestováním daný obavou o jejich bezpečí, dlouhodobé odloučení dětí od jednoho z rodičů a finanční dopady vycestování. Zdůraznila, že je pro ni nemyslitelné opustit děti na několik měsíců.
40. Námitka je nedůvodná. Správní orgány přiměřenost dopadů rozhodnutí o uložení povinnosti opustit území ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců dostatečně posoudily. Prvostupňový orgán tak učinil na str. 7 až 8 a 10 až 11 prvostupňového rozhodnutí, žalovaný na str. 4 a násl. napadeného rozhodnutí.
41. V dané věci je podstatné, že pobytové oprávnění žalobkyně ve formě zaměstnanecké karty bylo navázané na výkon zaměstnání. Žalobkyně sama zaměstnání ukončila a patrně bez dostatečného důvodu předpokládala trvání pobytového oprávnění v době pobírání rodičovského příspěvku. Ze správního spisu nevyplývá a žalobkyně ani netvrdila, že by nastaly mimořádné okolnosti, které by výkon zaměstnání zcela vylučovaly. Žalobkyní tvrzená péče o dvě zdravé děti ve věku přibližně 2,5 let takovou okolností dle soudu sama o sobě není. Není vyloučeno, aby péči o děti v době své přítomnosti v zaměstnání žalobkyně zajistila jinak. Pokud nebyly nezletilé děti přijaty do mateřské školy, bylo možné volit i jiné způsoby. Příkladem lze zmínit hlídání dětí chůvou anebo finančně méně náročné přihlášení dětí do dětské skupiny. Takový postup by žalobkyni umožnil nadále pracovat a oprávněně zůstat na území České republiky při zachování jejího příjmu ze zaměstnání. Bylo to tedy jednání žalobkyně, které v konečném důsledku vedlo k vydání rozhodnutí o povinnosti žalobkyně opustit území.
42. Správní orgány ve svých rozhodnutích předešly možné varianty týkající se zajištění péče o děti, o jejichž poměrech zjistily dostatečné informace, pro případ rozhodnutí o uložení povinnosti žalobkyni opustit území. Dospěly k závěru, že vedle možného dočasného odcestování dětí s žalobkyní do Mongolska, přichází v úvahu i setrvání dětí na území České republiky s jejich otcem. Další možností bylo odcestování celé rodiny do země jejich

původu. Správní orgány dle soudu správně uzavřely, že volba způsobu řešení spočívá ve shodě žalobkyně s jejím manželem. Ideální řešení celé takto vzniklé situace patrně není zcela jednoduché. Výkon rozhodnutí o povinnosti opustit území vždy představuje určitou zátěž, včetně finanční či jiné riziko. Nejde však o překážky bránící žalobkyni (samotné či s dětmi) ve vycestování. Nezbytnost přítomnosti žalobkyně na území České republiky není bezvýjimečně dána. Je třeba zvolit variantu řešení, která z pohledku rodiny jako celku i jejích jednotlivých členů bude nejpříjemnější. Bezprostřední ohrožení péče o nezletilé děti v případě ani jedné z variant neexistuje. Nezletilé děti vždy budou zajištěny nejméně jedním z rodičů. Soud si je vědom toho, že v zájmu každého nezletilého dítěte nepochybně je žít v přítomnosti obou rodičů. Dočasná nepřítomnost jednoho z nich však není výjimečnou nebo neřešitelnou situací a je zcela na rodičích, aby uspořádali své osobní záležitosti tak, aby se odcestování žalobkyně na přechodnou (několikaměsíční) dobu za účelem získání oprávnění k pobytu (s dětmi nebo bez nich) dotklo dětí co nejméně.

43. Pro posouzení všech okolností dané věci je též podstatné, že se oba nezletilí synové nenarodili v České republice. Narodili se v Mongolsku, kde také převážnou část svého života, tj. jeden rok a 10 měsíců, i žili. Přihlédnout je třeba rovněž k tomu, že v červenci roku 2023 přicestovala žalobkyně do České republiky sama bez dětí, toliko s manželem. Synové do České republiky přicestovali až v září roku 2024. Děti tedy od svých osmi měsíců po dobu 14 měsíců žily bez rodičů (k tomu srov. stranu 5 a 6 protokolu o výsledku žalobkyně). Žalobkyní uváděné odloučení dětí od některého z rodičů jako důvod pro neuložení povinnosti opustit území působí v kontextu výše uvedeného tedy působí ne zcela věrohodně a stěží může v tomto kontextu dle soudu představovat zásadní mimořádný zásah do rodinného života žalobkyně.
44. Vzhledem k uvedenému má soud ve shodě se správními orgány za to, že uložení povinnosti žalobkyni opustit území České republiky nepředstavuje nepřiměřený zásah do jejího rodinného a soukromého života. Rodinné poměry žalobkyně nejsou natolik výjimečné, aby představovaly objektivní překážku v tom smyslu, že by žalobkyně nemohla dočasně vycestovat do Mongolska. Reálné riziko ohrožení péče o děti nebylo v daném případě shledáno. Imigrační historii žalobkyně správní orgány zjistily a dle soudu nepředstavuje okolnost natolik výjimečnou, že by založila nepřiměřenost napadeného rozhodnutí ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců. Žalobkyně dle své výpovědi pobývala na území České republiky od roku 2008 cca 4 roky, poté přicestovala do České republiky v červenci 2023 a od května 2025 do září 2025 pobývala na území České republiky neoprávněně. Délka faktického oprávněného pobytu žalobkyně na území České republiky je tedy poměrně krátká a nesvědčí o vysoké míře integrace žalobkyně na území.
45. K nesouhlasu otce dětí s vycestováním dětí s žalobkyní do Mongolska soud uvádí, že otec jistě má právo nesouhlasit s vycestováním dětí. Soud se však neztotožňuje s tvrzením žalobkyně, že nesouhlas otce dětí s jejich vycestováním představuje vždy překážku vycestování druhého rodiče. Takový závěr by mohl vést k absurdním důsledkům, tedy že by cizinci – rodiči v případě nesouhlasu druhého z rodičů s vycestováním dítěte nebylo možné uložit povinnost opustit území, a to i přesto, že porušuje právní předpisy upravující právo na území České republiky legálně pobývat. Pokud otec jako nositel rodičovské zodpovědnosti s vycestováním dětí nesouhlasí a současně nehodlá s rodinou vycestovat, je třeba, aby se v době nepřítomnosti žalobkyně o děti postaral, a to osobně nebo prostřednictvím předškolního zařízení či třetí osoby. Doložený zdravotní stav otce dětí péči o děti nevylučuje. Oprávnění k pobytu otce dětí je založeno též zaměstnaneckou kartou,

tedy je navázáno na výkon zaměstnání. Celodenní péče otce o děti v případě odcestování žalobkyně do země původu je tedy stěží proveditelná. Vzhledem k věku dětí však výlučná osobní péče otce není nezbytná a v době výkonu zaměstnání je zajistitelná, jak již bylo uvedeno výše, prostřednictvím dětské skupiny či chůvy. Určitá finanční zátěž s tímto způsobem řešení spojená vzhledem k dočasnosti (v řádu měsíců) dle soudu tuto variantu řešení nevylučuje. Při jednání soudu bylo žalobkyní uvedeno, že otec dětí mění aktuálně zaměstnání a bude zaměstnán jako řidič, což bude znamenat zejména omezení časových možností péče o děti. Soud k tomu uvádí, že k této okolnosti lze stěží v řízení smysluplně přihlížet. Změna a volba nového zaměstnání je ze své podstaty nanejvýš volbou otce dětí. Pokud se tedy ocitá v situaci, kdy do budoucna může dojít k tomu, že jeho péče o nezletilé potomky bude třeba, není vhodnou volbou taková změna zaměstnání. Jinými slovy, důsledky svého rozhodnutí musí nést ten, kdo jej činí a nemohou být vykládány tak, že budou využity ve prospěch argumentace žalobkyně směřující proti zákonným důsledkům jejího jednání.

46. Náklady spojené s vycestováním žalobkyně, případně i dalších členů rodiny, do země původu lze považovat za obvyklý následek spojený s uložením povinnosti opustit území. Případné dočasné snížení životního standardu spojené s časově omezeným pobytem v Mongolsku ve srovnání s podmínkami v České republice, ať již s ohledem na nepříznivější klimatické podmínky, nižší úroveň zdravotnictví nebo riziko nákazy žalobkyní uváděnými nemocemi, nepředstavují překážku zcela bránící vycestování. Zachovalé vazby žalobkyně na příbuzné v Mongolsku a bytové zázemí žalobkyně potvrdila ve své výpovědi. Žalobkyně situaci v Mongolsku navíc neargumentovala ve vztahu ke své nemožnosti vycestovat, ale dle jejího tvrzení měla tato situace bránit ve vycestování nezletilých dětí. Pokud by rodiče shledali riziko s spojené s vycestováním dětí spolu s žalobkyní do Mongolska jako pro ně neakceptovatelné, stále jim zůstává možnost, aby děti zůstaly v České republice s jejich otcem.
47. K námitce žalobkyně ohledně délky doby vycestování soud uvádí, že žalovaný i žalobkyně mají shodně za to, že vyřízení pobytového oprávnění žalobkyně v Mongolsku může trvat několik měsíců (viz strana 5 napadeného rozhodnutí). Nezletilé děti už nejsou natolik malé, že by takto dlouhé odloučení od matky, případně otce, v případě, že by do Mongolska neodcestovala celá rodina, nezvládly. Nepřítomnost obou rodičů nezletilé děti již zažily, neboť do České republiky nejdříve přicestovala žalobkyně s manželem a až za 14 měsíců za nimi přicestovaly nezletilé děti. Soud nerozporuje, že v nejlepším zájmu nezletilých dětí je v ideálním případě nebýt ani dočasně odloučen od žádného z rodičů. Nicméně o takto ideální situaci v případě žalobkyně, která pobývá neoprávněně na území České republiky, nejde. Povinností správních orgánů bylo, aby posoudily, zda vydané rozhodnutí není nepřiměřené, nikoliv zda vůbec nezasahuje do soukromého a rodinného života žalobkyně. To správní orgány s řádně odůvodněným závěrem o absenci nepřiměřeného zásahu učinily. Jak žalobkyně, tak její manžel přicestovali do České republiky za prací a získali dlouhodobé pobytové oprávnění s vědomím, že jsou rodiči nezletilých dětí, o které mají pečovat. Důsledky situace vzniklé na straně žalobkyně poté není na místě jaksi přenášet na stát ve smyslu žalobní argumentace, která zpochybňuje běžný a legální postup správních orgánů.
48. Na závěr soud uvádí, že se nemůže ztotožnit s tvrzením žalobkyně, že právě rozhodnutí žalovaného staví žalobkyni do neřešitelné situace. Rozhodnutí žalovaného je pouze důsledkem jednání žalobkyně. Legální pobyt žalobkyně na území České republiky byl navázán na zaměstnaneckou kartu. Pobytové oprávnění žalobkyně na území České

republiky bylo tedy spojené s výkonem zaměstnání. Pokud se žalobkyně rozhodla zaměstnání ukončit, musela být srozuměna se zánikem pobytového titulu a možným uložením minimálně povinnosti opustit území. Důvod, pro který žalobkyně zaměstnání ukončila, tedy péče o tříleté zdravé děti, výkon zaměstnání žalobkyně zcela a bez dalšího nevylučoval.

49. Soud nepochybně, že skloubení rodičovského a pracovního života není vždy jednoduché, nicméně tříleté děti již nejsou zcela závislé na výlučné péči matky. Péče o děti v době, kdy by žalobkyně byla v zaměstnání, byla zajistitelná (viz výše). Příjem žalobkyně ze zaměstnání nepochybně mohl pokrýt alespoň část výdajů na zajištění péče o děti v době výkonu zaměstnání žalobkyně a umožnit celé rodině zůstat na území České republiky.
50. Soud shrnuje, že v případě rozhodování o povinnosti opustit území je třeba posoudit všechny okolnosti daného případu a poměřit zájem státu na dodržování jeho právních předpisů s dopady rozhodnutí, kterým byla uložena povinnost opustit území, a to včetně zásahu do rodinného a osobního života cizince. Nejlepší zájem nezletilých dětí je zásadní kritériem při rozhodování a je třeba ho vždy zohlednit. Nicméně je třeba přihlídnout i dalším okolnostem případu. To správní orgány v dané věci učinily a správně vyhodnotily, že okolnosti daného případu nepřestávají důvod zakládající nemožnost žalobkyně dočasně odcestovat do země jejího původu za účelem vyřízení pobytového oprávnění.

IV. Závěr a náklady řízení

51. Soud shrnuje, že v dané věci správní orgány dostatečně zjistily skutkový stav věci, dostatečně se zabývaly přiměřeností dopadu napadeného rozhodnutí ve smyslu § 174a zákona o pobytu cizinců včetně přiměřeností dopadu do rodinného a soukromého života žalobkyně a dalších členů její rodiny. Ze všech výše vyložených důvodů soud shledal žalobu proti napadenému rozhodnutí nedůvodnou. Protože v řízení nevyšly najevo ani žádné vady, k nimž musí přihlídnout z úřední povinnosti, zamítl žalobu podle § 78 odst. 7 s. ř. s.
52. Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně nebyla v řízení úspěšná a žalovanému podle obsahu spisu nevznikly takové náklady soudního řízení, které by přesahovaly rámec běžné úřední činnosti.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Pardubice, 25. února 2026

Mgr. et Mgr. Jaroslav Vávra, v. r.
soudce